

מדינת ישראל
רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

י"ח בטבת התשפ"ב
22 בדצמבר 2021

חוזר גופים מוסדיים 2021-9-15
סיווג: כללי

מרכיבי חשבון בקופת גמל - תיקון

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 21, 22(ג) ו-39 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 (להלן - **החוק**), ולאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת, להלן הוראותיי:

1. כללי

חוזר גופים מוסדיים 2019-9-8 "מרכיבי חשבון בקופת גמל - תיקון" (29.7.19) (להלן - **החוזר**), קובע הוראות שונות לעניין רישום מרכיבי חשבון בקופת הגמל. בהתאם להוראות החוזר עמית רשאי לבקש לייחס יתרה צבורה פטורה כיתרה צבורה שאינה פטורה, וזאת מבלי שהעמית נדרש להמציא לחברה כל אישור. כמו כן, בהתאם להוראות סעיף 8 לחוזר עמית רשאי להסב יתרה צבורה פטורה ליתרה צבורה שאינה פטורה ולהיפך. במסגרת החוזר נקבע כי סעיף 8 לא יחול על קופות ביטוח שהופקו לפני יום 1 בינואר 2004.

מפניות שהגיעו לרשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון עולה כי המנגנון הקיים עלול לאפשר לעמיתים לשנות את ייחוס הכספים בקופת הגמל, על מנת לקבל הטבות מס שלא כדין. בנוסף, מפניות שהגיעו לרשות עולה כי יש להחיל את הוראות סעיף 8 גם על קופות ביטוח שהופקו לפני יום 1 בינואר 2004, וזאת על מנת שמבוטחים אלו יוכלו לבצע הסבה כאמור בהתאם להוראות החוזר.

לאור האמור, תוקן המנגנון הקבוע בחוזר כך ששינוי הייחוס יבוצע רק בכפוף להמצאת אישור כי ניתן שינוי ייחוס הפוך בקופת גמל אחרת, וזאת על מנת למנוע אפשרות של קבלות הטבות מס שלא כדין.

כמו כן, סעיפים 8 ו-11 לחוזר תוקנו כך שסעיף 8 יחול גם לגבי קופות ביטוח שהופקו לפני יום 1 בינואר 2004, תוך ביצוע התאמות נוכח הייחודיות של קופות אלה. כמו כן, לאור הצורך של חברות הביטוח להיערך לתיקון, נקבע שהתיקון ייכנס לתוקף ביום 1 באפריל 2022.

2. הוראות

בחוזר מרכיבי חשבון יבואו השינויים המפורטים, בתיקוני המהדורה, בנספח לחוזר זה.

3. תחולה

א. האמור בחוזר זה יחול על כל קופות הגמל.

ב. על אף האמור בסעיף קטן (א):

1. הוראות סעיפים 7, 8(ו), 9 ו-10 לא יחולו על קופות גמל שהן קופות ביטוח שהופקו לפני יום 1 בינואר 2004.

2. הוראות סעיף 8 לא יחולו על קרן ותיקה.

3. הוראות סעיף 8(ד)3 לא יחולו על קופות גמל שהן קופות ביטוח ששווקו לפני יום 1 בינואר 2004 וההפקדה, סכום הביטוח וסכום החיסכון לתום תקופה, צמודים למדד וקבועים מראש במועד ההצטרפות לביטוח, בלא אפשרות לזיהוי נפרד של כל אחד ממרכיבי ההפקדה.

4. תחילה

- א. תחילתן של הוראות חוזר זה ביום פרסומן.
- ב. תחילתו של סעיף 3(ב) לעניין תחולת הוראות החוזר על קופות ביטוח שהופקו לפני יום 1 בינואר 2004, ביום 1 באפריל 2022.

ד"ר משה ברקת
הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון

נספח

מרכיבי חשבון בקופת גמל - תיקון

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 21, 22(ג) ו-39 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 (להלן - **החוק**), ולאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת, להלן הוראותיי:

1. כללי

מטרת חוזר זה היא לקבוע הוראות לעניין רישום מרכיבי חשבון בקופת הגמל על מנת לשפר ולהבטיח ניהול תקין של זכויות המבוטחים. החוזר מחיל חובת רישום של הפעולות השונות בחשבון קופת הגמל, כאשר לרישום זה, בין היתר, השלכות לעניין זכאות החוסכים לכספים לרבות לעניין חבות המס. כמו כן, הוראות חוזר זה מחליפות את הוראות פרק שביעי 1 של תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964, שעניינן ניהול חשבון קופת גמל.

2. הגדרות

"**המועד הקובע**" - אחד מאלה, לפי העניין:

- א. לגבי תשלומים ששולמו לקרן השתלמות לשכירים - יום כ"ו בטבת התשס"ג (31 בדצמבר 2002);
  - ב. לגבי תשלומים ששולמו לקרן השתלמות לעצמאים - יום כ"ה בכסלו התשס"ג (30 בנובמבר 2002);
- "**יתרה צבורה במועד מסוים**" - הכספים שנצברו לזכותו של העמית בחשבונו בקופת הגמל באותו מועד;
- "**יתרה צבורה פטורה**" - כספים שנצברו לזכותו של עמית בחשבונו בקופת הגמל הנובעים מתשלומים פטורים;
- "**יתרה צבורה שאינה פטורה**" - כספים שנצברו לזכותו של עמית בחשבונו בקופת הגמל הנובעים מתשלומים שאינם תשלומים פטורים;
- "**פקודת מס הכנסה**" - פקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961;
- "**קופת גמל**" - למעט קופת גמל מרכזית;
- "**קרן השתלמות לעצמאים**" - כהגדרתה בסעיף 17(א5) בפקודת מס הכנסה;
- "**קרן השתלמות לשכירים**" - קרן השתלמות שאינה קרן השתלמות לעצמאים;
- "**תגמולי עובד**" - תשלומים שמשלם עמית לקופת הגמל בעד עצמו;
- "**תגמולי מעסיק**" - תשלומים שמשלם מעסיק לקופת הגמל בעד עובדו, ושאינם תשלומים בעבור פיצויים;
- "**תשלומים פטורים**" - כהגדרתם בהגדרה תשלומים פטורים בסעיף 9א לפקודת מס הכנסה;
- "**הכנסה חייבת בהפקדה**", "**חיסכון למצב אבטלה**", "**מצב אבטלה**" לעניין עצמאי - כהגדרתם בסעיף 23(ב3)(2) לחוק.

3. חלוקת מרכיבי חשבון בקופת גמל

א. חברה מנהלת של קופת גמל תנהל בעבור עמית שכיר, רישום נפרד בחשבון קופת הגמל לגבי מרכיבים אלה (להלן - **מרכיבי חשבון קופת הגמל**):

(1) תגמולי מעסיק;

(2) תגמולי עובד;

(3) מרכיב הפיצויים - תשלומי המעסיק בעבור פיצויים, כמשמעותו לפי סעיף 21 בחוק.

ב. חברה מנהלת של קופת גמל תנהל בעבור עמית-עצמאי, רישום נפרד בחשבון קופת הגמל לגבי מרכיבים אלה:

(1) תגמולים;

4. ניהול רשומות נפרדות בקופת גמל לקצבה

חברה מנהלת של קופת גמל לקצבה תנהל בעבור כל עמית, לכל אחד ממרכיבי חשבון קופת הגמל, רשומות נפרדות, לפי הוראות אלה:

א. תשלומים לקופת גמל בשל עמית שכיר או תשלומים בשל עמית עצמאי בקופת ביטוח שהופקה לפני יום כ"ג בניסן התשנ"ז (30 באפריל 1997) ששולמו לפני יום כ"ג בטבת התש"ס (1 בינואר 2000), או תשלומים לקופת גמל בשל עמית עצמאי בקופת גמל שאינה קופת ביטוח כאמור, ששולמו לפני יום כ"ג בניסן התשנ"ז (30 באפריל 1997);

ב. תשלומים ששולמו לקופת גמל שאינם תשלומים כאמור בפסקה (א) בהפרדה בין:

1) תשלומים שאינם תשלומים פטורים;

2) תשלומים פטורים.

5. ניהול רשומות נפרדות בקרן השתלמות

חברה מנהלת של קרן השתלמות תנהל בעבור כל עמית לכל אחד ממרכיבי חשבון קופת הגמל, רשומות נפרדות, לפי הוראות אלה:

א. תשלומים ששולמו לקרן השתלמות (להלן - **מלוא התשלומים**):

1) תשלומים ששולמו עד המועד הקובע (להלן - **תשלומים עד המועד הקובע**);

2) תשלומים ששולמו לאחר המועד הקובע, בהפרדה בין:

(א) תשלומי הפקדה מוטבת, כהגדרתה בסעיף 9(א16) או 9(ב16) לפקודה, לפי העניין (להלן

- **תשלומי ההפקדה המוטבת**);

(ב) תשלומים שאינם הפקדה מוטבת כאמור בפסקה (א1) (להלן - **תשלומים חייבים**),

בהפרדה בין:

1) תשלומים ששולמו לקרן השתלמות מהמועד הקובע ועד ליום לי' בכסלו

התשס"ו (31 בדצמבר 2005);

2) תשלומים ששולמו לקרן השתלמות מיום א' בטבת התשס"ו (1 בינואר 2006)

ועד ליום ה' בטבת התשע"ב (31 בדצמבר 2011);

3) תשלומים ששולמו לקרן השתלמות מיום ו' בטבת התשע"ב (1 בינואר 2012)

ואילך;

ב. בקרן השתלמות לשכירים, ייוחסו תשלומי ההפקדה המוטבת והתשלומים החייבים, בין תגמולי המעביד ובין תגמולי העובד, בהתאם ליחס שבין תשלומי המעביד לתשלומי העובד;

ג. ברכישת כיסוי ביטוחי לפי הוראות סעיף 16(ד)6 לחוק, תנוהל בכל מרכיב ממרכיבי חשבון קופת הגמל, רשומה בשל תשלומים ששולמו כאמור בה, לאחר שהופחתו מהם דמי הביטוח (להלן - **תשלומים לחיטון**);

ד. הפרשי הצמדה המחושבים על תשלומים לחיטון (להלן - **הפרשי הצמדה**), ועל מרכיבי תגמולי המעביד והעובד, בהפרדה בין הפרשי הצמדה שמקורם בתשלומים עד למועד הקובע, לבין הפרשי הצמדה שמקורם בתשלומי ההפקדה המוטבת ולבין הפרשי הצמדה שמקורם בתשלומים חייבים;

ה. ריבית ורווחים אחרים, בניכוי ריבית ורווחים שנרשמו כאמור בפסקה (4) בחלק הפרשי הצמדה, שהופקו או שנצמחו על מלוא התשלומים, וברכישת כיסוי ביטוחי כאמור בפסקה (3), על חלק התשלומים לחיטון, בהפרדה בין מרכיב תגמולי המעביד והעובד, ובהפרדה בין ריבית שמקורה בתשלומים עד המועד הקובע, לבין ריבית שמקורה בתשלומי ההפקדה המוטבת, ולבין ריבית שמקורה בתשלומים החייבים.

6. רישום תשלומים מקופת גמל

חברה מנהלת תנהל בעבור כל עמית רישום מפורט בדבר תשלומים ומועדם, ששילמה לעמית מחשבון קופת הגמל, או בשלו, תוך פירוט מרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות, שמהם שולמו התשלומים וכן בדבר המס שנוכה במקור בשל תשלומים ששילמה כאמור.

7. ייחוס ורישום רווחים

- א. ייחוס רווחי הקופה והפסדיה לחשבון קופת הגמל, למעט קרן ותיקה, לפי הוראות סעיף 34 לחוק, ייעשה למרכיבי חשבון קופת הגמל ולרשומות הנפרדות, במועדים שבהם זקפה החברה המנהלת לחשבון את הרווחים או ההפסדים כאמור, לפי חלקן היחסי של היתרות בכל אחד ממרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות.
- ב. חברה מנהלת תנהל בעבור כל עמית רישום מפורט בדבר רווחי הקופה והפסדיה לחשבון העמית בקופת הגמל, תוך פירוט מרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות.

8. ייחוס ורישום הפקדות

- א. חברה מנהלת תנהל בעבור כל עמית רישום מפורט בדבר תשלומים לקופת הגמל ומועדם, תוך פירוט מרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות.
- ב. תשלומים כאמור בסעיפים 3 עד 5, ייוחסו בין מרכיבי חשבון קופת גמל ובין רשומות נפרדות כאמור באותן הוראות, בהתאם לפרטים שמסר המעסיק או עמית-עצמאי לחברה המנהלת במועד ההפקדה.
- ג. לא נמסר לחברה המנהלת של קופת גמל לקצבה דיווח לגבי ייחוס תשלומים בין רשומות נפרדות לפי סעיף 4(ב), יתבצע הייחוס לרשומות כאמור בהתאם לסכומים המרביים כאמור בפסקאות (1) ו-(3) בהגדרה 'תשלומים פטורים' בסעיף 9א לפקודת מס הכנסה, כך שתשלומים לחשבון העמית העולים על הסכומים האמורים יהיו תשלומים פטורים.
- ד. על אף האמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג) -

1) ביקש עמית לייחס יתרה צבורה פטורה כיתרה צבורה שאינה פטורה, תפעל תמציא החברה בהתאם לבקשת אישור לעמית בהתאם לנוסח שבנספח א'; הומצא לחברה אישור על הסבת יתרה צבורה שאינה פטורה כיתרה צבורה פטורה בהתאם לנוסח שבנספח ג', כאמור בפסקה (2) תוך 10 ימי עסקים ממועד בקשת העמית, תסב החברה את היתרה הצבורה הפטורה בהתאם לאישור האמור ליתרה צבורה שאינה פטורה.

א1) ביקש עמית לייחס יתרה צבורה פטורה כיתרה צבורה שאינה פטורה, כאמור בפסקה (1), ובמקביל הגיש בקשה להעברת כספים, לא יראו בבקשה העברת הכספים בקשה מפורטת, חתומה ומלאה, לעניין תקנה 5 לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח-2008 עד להשלמת הליך ייחוס הכספים בהתאם לסעיף קטן זה או עד ל-10 ימים ממועד בקשת העמית בהתאם לפסקה (1), המוקדם מבניהם.

2) ביקש עמית במועד משיכת הכספים מקופת הגמל לייחס יתרה צבורה שאינה פטורה כיתרה צבורה פטורה, תפעל החברה בהתאם לבקשת העמית, ובלבד שהעמית המציא אישור בנוסח שבנספח א' הסב יתרה צבורה פטורה אחרת הרשומה לזכותו בקופת גמל אחרת ליתרה צבורה שאינה פטורה, בהתאם לפסקה (1); בוצעה יקש העמית לבצע ההסבה כאמור בין כספים המנוהלים בקופות גמל שאינה, תעביר החברה בה נוהלה היתרה הצבורה שאינה הפטורה לחברה בה מנוהלת היתרה הצבורה שאינה הפטורה וכן לעמית אישור על להסבת כספים כאמור בהתאם לנוסח שבנספח א

ג', התקבלה בחברה בה מנהלת היתרה הצבורה שאינה פטורה אישור כאמור, תסווג החברה את הכספים בהתאם לאישור האמור כיתרה צבורה פטורה.

3) ביקש עמית לייחס תשלומים שסווגו כתשלומים שאינם תשלומים פטורים כתשלומים פטורים, תייחס החברה את התשלומים בהתאם לבקשת העמית ובלבד שהתקיים אחד מאלה:

(א) שמצאה החברה המנהלת כי תשלומים ששולמו עד לסכומים המרביים כאמור בהגדרה 'תשלומים פטורים' בסעיף 9א לפקודת מס הכנסה, סווגו כתשלומים שאינם תשלומים פטורים בקופת הגמל או בקופת גמל אחרת.

(ב) שניתן לחברה המנהלת אישור בתוקף מחברה מנהלת אחרת בהתאם לסעיף קטן (ה), כי תשלומים ששולמו עד לסכומים המרביים כאמור בהגדרה 'תשלומים פטורים' בסעיף 9א לפקודת מס הכנסה, סווגו כתשלומים שאינם תשלומים פטורים בקופת גמל אחרת; על אף האמור, הפיקה החברה המנהלת אישור בהתאם לסעיף קטן (ה), לא תייחס החברה תשלומים כאמור במהלך החודשיים שלאחר הפקת האישור במקרה שהעמית הציג אישור מחברה מנהלת אחרת בהתאם לסעיף קטן (ה).

4) הסבת יתרה צבורה כאמור בסעיף קטן זה תתאפשר רק בגין אותו מרכיב חשבון ממנו בוצעה ההסבה.

ה. ביקש עמית לקבל אישור בגין תשלומים שהופקדו לקופת גמל בהתאם לנוסח שבנספח ב', תפיק החברה המנהלת אישור בכפוף לתנאים הבאים:

1) לא הוגשה לחברה המנהלת במועד הפקת האישור, בקשה של העמית להעביר את הכספים המנוהלים לקופת גמל אחרת;

2) האישור יהיה בתוקף ל-10 ימי עסקים בלבד;

ו. הגדלת היתרה הצבורה בשל שחרור מתשלום, בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כיסויים ביטוחיים בקופות גמל), התשע"ג-2013, תיוחס למרכיב תגמולי העובד או למרכיב התגמולים, בהתאם לעניין.

9. ייחוס ורישום הוצאות

א. ייחוס הוצאות ודמי ניהול שגבתה חברה מנהלת, למעט בקרן ותיקה, ייעשה בהתאם להוראות אלה:

1) הוצאות ודמי ניהול הנגבים מתוך התשלומים המשולמים לקופת הגמל, ייוחסו למרכיבי חשבון קופת הגמל ולרשומות הנפרדות, לפי העניין, בהתאם לחלקם היחסי של מרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות בסך התשלומים ששולמו לקופה כאמור;

2) הוצאות ודמי ניהול שאינם נגבים מתוך התשלומים כאמור בפסקה (1) ייוחסו למרכיבי חשבון קופת הגמל ולרשומות הנפרדות, לפי העניין, בהתאם ליחס של היתרה הצבורה בכל אחד ממרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות לבין סך היתרה הצבורה, והכול נכון למועד גביית ההוצאות או דמי הניהול.

ב. חברה מנהלת תנהל בעבור כל עמית רישום מפורט בדבר דמי הניהול שנגבו מחשבון העמית, תוך פירוט מרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות מהם נגבו דמי ניהול כאמור.

ג. לעניין סעיף זה -

"הוצאות ודמי ניהול" - כמשמעותם בסעיף 32 לחוק, למעט דמי ביטוח הנגבים לפי הוראות סעיף 16(ד)(6) לחוק.

10. ייחוס ורישום דמי ביטוח

א. ניכוי דמי ביטוח לפי הוראות סעיף 16(ד)6 לחוק, למעט בקרן ותיקה, ייחוס בקופת גמל בין מרכיבי חשבון קופת גמל, למעט ממרכיב הפיצויים, כאמור בסעיף 3(א)3, ובין הרשומות הנפרדות, בהתאם להוראות אלה:

- 1) דמי ביטוח הנגבים מתוך התשלומים המשולמים לקופת גמל, בהתאם לחלקם היחסי של מרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות בסך התשלומים ששולמו לקופה כאמור;
  - 2) דמי ביטוח שאינם נגבים מתוך התשלומים כאמור בפסקה (1), בהתאם ליחס של היתרה הצבורה בכל אחד ממרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות לבין סך היתרה הצבורה, והכול נכון למועד גביית דמי הביטוח.
- ב. חברה מנהלת תנהל בעבור כל עמית רישום מפורט בדבר דמי ביטוח שנגבו מחשבון העמית, תוך פירוט מרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות מהם נגבו דמי הביטוח כאמור.

11. תחילה

א. האמור בחוזר זה יחול על כל קופות הגמל.

ב. על אף האמור בסעיף קטן (א):

1. הוראות סעיפים 7, 8(ו), 9 ו-10 לא יחולו על קופות גמל שהן קופות ביטוח שהופקו לפני יום 1 בינואר 2004.
2. הוראות סעיף 8 לא יחולו על קרן ותיקה.
3. הוראות סעיף 8(ד)3 לא יחולו על קופות גמל שהן קופות ביטוח ששווקו לפני יום 1 בינואר 2004 וההפקדה, סכום הביטוח וסכום החיסכון לתום תקופה, צמודים למדד וקבועים מראש במועד ההצטרפות לביטוח, בלא אפשרות לזיהוי נפרד של כל אחד ממרכיבי ההפקדה.

12. תחילה

א. תחילתו של חוזר זה ביום פרסומו.

ב. על אף האמור בסעיף קטן (א), תחילתו של סעיף 8(ד) לחוזר ביום 1 בינואר 2020.

ג. על אף האמור בסעיף קטן (א), תחילתו של סעיף 8 לחוזר לעניין קופות ביטוח שהופקו לפני יום 1 בינואר 2004, ביום 1 באפריל 2022.

ד"ר משה ברקת
הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון

נספח א'

לכבוד,

שם העמית

שם החברה המנהלת/חברת הביטוח

בהתאם לבקשת העמית שם העמית יתרה צבורה פטורה בסך סכום היתרה הצבורה תוסב על ידנו מיתרה צבורה הנובעת מתשלומים פטורים כהגדרתם בפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961, ליתרה צבורה הנובעת מתשלומים שאינם תשלומים פטורים כאמור, בכפוף לקבלת אישורכם בהתאם לנוסח שנקבע בנספח ג' לחוזר גופים מוסדיים 2021-9-15 "מרכיבי חשבון בקופת גמל - תיקון".

בהתאם לאמור, הנכם רשאים להסב סכום היתרה צבורה מתוך היתרה הצבורה הנובעת מתשלומים שאינם תשלומים פטורים המנוהלת בחשבונו של העמית פרטי העמית בקופת הגמל שבניהולכם ולסווגה כיתרה צבורה הנובעת מתשלומים פטורים.

שם החברה

חתימה

נספח ב'

לכבוד,
פרטי העמית

מצ"ב פירוט של הפקדותיך בקופת הגמל שם קופת הגמל בהפרדה בין מרכיבי החשבון והרשומות הנפרדות בכל אחת משנות המס :

<u>מרכיב הפיצויים</u>		<u>תגמולי מעסיק</u>		<u>תגמולי עובד</u>		<u>שנת מס</u>
<u>תשלומים פטורים</u>	<u>תשלומים שאינם פטורים</u>	<u>תשלומים פטורים</u>	<u>תשלומים שאינם פטורים</u>	<u>תשלומים פטורים</u>	<u>תשלומים שאינם פטורים</u>	
XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXXX
XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXXX
XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXXX

אישור זה בתוקף עד ליום תאריך אחרון לתוקף האישור

נספח ג'

לכבוד,

שם העמית

שם החברה המנהלת/חברת הביטוח

בהתאם לבקשת העמית שם העמית, ובעקבות קבלת אישורכם מיום תאריך המופיע על המכתב שנשלח בהתאם לנספח א', יתרה צבורה שאינה פטורה בסך סכום היתרה הצבורה הוסבה מיתרה צבורה הנובעת מתשלומים שאינם תשלומים פטורים כהגדרתם בפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961, ליתרה צבורה הנובעת מתשלומים פטורים כאמור.

בהתאם לאמור, הנכם נדרשים להסב סכום היתרה צבורה מתוך היתרה הצבורה הנובעת מתשלומים פטורים המנוהלת בחשבונו של העמית פרטי העמית בקופת הגמל שבניהולכם ולסווגה כיתרה צבורה הנובעת מתשלומים שאינם תשלומים פטורים, כמפורט במכתב שנשלח על ידכם מיום תאריך המופיע על המכתב שנשלח בהתאם לנספח א'.

שם החברה

חתימה

חוזר גופים מוסדיים 8-9-2019 "מרכיבי חשבון בקופת גמל - תיקון" (29.7.19) (להלן - החוזר), קובע הוראות שונות לעניין רישום מרכיבי חשבון בקופת הגמל. בהתאם להוראות החוזר עמית רשאי לבקש לייחס יתרה צבורה פטורה כיתרה צבורה שאינה פטורה, וזאת מבלי שהעמית נדרש להמציא לחברה כל אישור. כמו כן, בהתאם להוראות סעיף 8 לחוזר עמית רשאי להסב יתרה צבורה פטורה ליתרה צבורה שאינה פטורה ולהיפך. במסגרת החוזר נקבע כי סעיף 8 לא יחול על קופות ביטוח שהופקו לפני יום 1 בינואר 2004.

מפניות שהגיעו לרשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון עולה כי המנגנון הקיים עלול לאפשר לעמיתים לשנות את ייחוס הכספים בקופת הגמל, על מנת לקבל הטבות מס שלא כדין. בנוסף, מפניות שהגיעו לרשות עולה כי יש להחיל את הוראות סעיף 8 גם על קופות ביטוח שהופקו לפני יום 1 בינואר 2004, וזאת על מנת שמבוטחים אלו יוכלו לבצע הסבה כאמור בהתאם להוראות החוזר.

לאור האמור, תוקן המנגנון הקבוע בחוזר כך ששינוי הייחוס יבוצע רק בכפוף להמצאת אישור כי ניתן שינוי ייחוס הפוך בקופת גמל אחרת, וזאת על מנת למנוע אפשרות של קבלות הטבות מס שלא כדין.

הסעיף קובע כללים לעניין ייחוס ורישום הפקדות וקובע בין היתר את הפעולות שעל חברה מנהלת לבצע על מנת לשנות ייחוס של יתרה פטורה ליתרה שאינה פטורה ולהיפך. לפי ההנחיות הקיימות כיום, ניתן לייחס יתרה צבורה פטורה כיתרה צבורה שאינה פטורה על סמך בקשת העמית בלבד, מבלי שהעמית נדרש להמציא לחברה כל אישור.

בהתאם, תוקנו סעיפים 8(ד)1 ו-8(ד)2 לחוזר כך שייחוס יתרה פטורה ליתרה שאינה פטורה, יתבצע רק לאחר קבלת אישור כי בוצעה הסבה של יתרה שאינה פטורה כיתרה צבורה פטורה בקופת גמל אחרת. יובהר, כי ללא קבלת האישור לידי החברה המנהלת, לא תתבצע ההסבה מיתרה פטורה ליתרה שאינה פטורה בהתאם לבקשת העמית על מנת למנוע אפשרות של קבלות הטבות מס שלא כדין. המנגנון המוצע יאפשר לעמית לשנות את סיווג הכספים בין קופות, בכפוף לכך שלאחר השינוי סך הכספים הפטורים וסך הכספים שאינם פטורים לא ישתנה.

לצורך המחשה להלן תובא דוגמה של שינוי סיווג כספים בהתאם למנגנון המוצע.

עמית אשר יש לו שתי קופות גמל כאשר בקופה א' מנוהלת לזכותו יתרה צבורה פטורה בסך 1,000 ש"ח ובקופה ב' מנוהלת יתרה צבורה שאינה פטורה בסך 1,000 ש"ח יוכל לבצע הסבה כמפורט להלן:

- העמית יפנה לחברה המנהלת של קופה א' ויבקש לשנות את סיווג ה-1,000 ש"ח מיתרה צבורה פטורה ליתרה צבורה שאינה פטורה.
- חברה א' תנפיק לעמית אישור בהתאם לנוסח הקבוע בנספח א'.
- העמית יפנה לחברה המנהלת של קופה ב' עם האישור שקיבל מחברה א' ויבקש לשנות את סיווג ה-1,000 ש"ח מיתרה צבורה שאינה פטורה ליתרה צבורה פטורה.
- לאחר הסבת הכספים חברה ב' תשלח לחברה א' אישור בנוסח הקבוע בנספח ג'.
- בעת קבלת האישור חברה א' תשלם את התהליך ותשנה את סיווג ה-1,000 ש"ח מיתרה צבורה פטורה ליתרה צבורה שאינה פטורה.

בסוף התהליך בקופה א' תנוהל יתרה צבורה שאינה פטורה בסך 1,000 ש"ח ובקופה ב' תנוהל יתרה צבורה פטורה בסך 1,000 ש"ח.

יובהר, כי על מנת למנוע מצב בו בשל ניווד כספים תהליך הסבת הכספים אינו מושלם וזכויותיו של העמית נפגעות, במקרה החריג בו ביקש עמית לייחס יתרה צבורה פטורה כיתרה צבורה שאינה פטורה, ובטרם הושלמה הבקשה הגיש העמית בקשה להעביר כספים בין קופות גמל, לא יראו בבקשת העברת הכספים בקשה מפורטת, חתומה ומלאה, לעניין תקנה 5 לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח-2008, עד להשלמת הליך ייחוס הכספים בהתאם לסעיף קטן זה או עד ל-10 ימים ממועד בקשת העמית בהתאם לפסקה (1), המוקדם מבניהם. כלומר, במקרה האמור, של הגשת בקשת העברת כספים בטרם הושלמה בקשת שינוי ייחוס כספים, מועד מניין הימים לביצוע בקשת העברת הכספים יימנה מהשלמת הטיפול בבקשת ייחוס הכספים – בהשלמת הליך ייחוס הכספים בהתאם לבקשה או בדחייתה בשל אי השלמתה במועד הקבוע בסעיף קטן (א). יודגש כי מדובר במקרה חריג שרק בו מותרת דחיית מועד העברת כספים בשל הגשת בקשות אחרות או מטעמים אחרים ואין ללמוד ממקרה זה למקרים אחרים אליהם לא התייחס החוזר.

בנוסף, על מנת למנוע אי בהירות, תוקן הסעיף כך שיובהר שלא ניתן להסב כספים בין מרכיבי חשבון שונים. כך לדוגמא לא ניתן להסב יתרה צבורה הנובעת ממרכיב הפיצויים ליתרה צבורה הנובעת ממרכיב התגמולים ולהיפך.

כמו כן, תוקנה תחולתו של סעיף 8 לחוזר כך שתחול גם לגבי קופות ביטוח שהופקו לפני יום 1 בינואר 2004, תוך ביצוע התאמות נוכח הייחודיות של קופות אלה. במסגרת ההתאמות האמורות נקבע כי הוראות סעיף 8(ו) לחוזר ימשיכו לא לחול לגבי קופות ביטוח שהופקו לפני יום 1 בינואר 2004, וזאת לאור המורכבות התפעולית הכרוכה ביישום סעיף קטן זה באותן קופות ונוכח העובדה שזכויותיו של העמית אינן נפגעות גם לולא החלת סעיף קטן זה. בנוסף, נקבע כי סעיף 8(ד)(3) ימשיך לא לחול על קופות גמל שהן קופות ביטוח ששווקו לפני יום 1 בינואר 2004 וההפקדה, סכום הביטוח וסכום החיסכון לתום תקופה, צמודים למדד וקבועים מראש במועד ההצטרפות לביטוח, בלא אפשרות לזיהוי נפרד של כל אחד ממרכיבי ההפקדה, וזאת מכיוון שבאותן הקופות לא מבוצעת באופן שוטף הפרדה כאמור בסעיף, ובהתאם לא ניתן לבצע הסבת כספים במהלך חיי המוצר כאמור בסעיף קטן זה.

כמו כן, לאור הצורך של חברות הביטוח להיערך לתיקון המוצע, נקבע שהתיקון ייכנס לתוקף ביום 1 באפריל 2022.